

30.1.2015

PAZIŅOJUMS KOMITEJAS LOCEKĻIEM

Temats: Lūgumraksts Nr. 0090/2013, ko iesniedza Nīderlandes valstspiederīgais *Richard de Jong*, par atteikumu izsniegt ieceļošanas vīzu

1. Lūgumraksta kopsavilkums

Lūgumraksta iesniedzējs sūdzas par Vācijas vēstniecību Ganā. Viņa sieva, kas ir Ganas valstspiederīgā, tur bija iesniegusi pieteikumi ieceļošanas vīzai, bet vēstniecības darbinieki to bija atteikuši. Lūgumraksta iesniedzējs apgalvo, ka viņš un viņa sieva, lai saņemtu vīzu, bija iesnieguši visus dokumentus, kas prasīti Direktīvā 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā. Vēstniecība vispirms gribēja izpētīt lūgumraksta iesniedzēja sievas identitāti, lai gan viņai ir Nīderlandes vēstniecības apstiprināta pase. Šī izpēte maksāja EUR 600, kas lūgumraksta iesniedzējam bija jāsamaksā. Viņš apgalvo, ka tas ir pretrunā Direktīvai 2004/38/EK. Lūgumraksta iesniedzējs un viņa sieva pašlaik vairākus mēnešus gaida vīzas izsniegšanu un lūdz palīdzību Parlamentam.

2. Pieņemamība

Atzīts par pieņemamu 2013. gada 4. novembrī. Komisijai pieprasīta informācija saskaņā ar Reglamenta 216. panta 6. punktu.

3. Komisijas atbilde, kas saņemta 2015. gada 30. janvārī

Lūgumraksts sagatavots 2013. gada janvārī, un lūgumraksta iesniedzējs sūdzas, ka šajā laikposmā lēmums par vīzas izsniegšanu viņa sievai vēl arvien nav pieņemts.

Vienlaicīgi ar šo lūgumrakstu lūgumraksta iesniedzējs arī Komisijai iesniedzis sūdzību par šo jautājumu. Sūdzības izskatīšanas procedūra pabeigta, pamatojoties uz turpmāk norādītajiem

iemesliem, kas minēti lūgumraksta iesniedzējam adresētajā 2013. gada septembrī sagatavotajā vēstulē.

Līguma par Eiropas Savienības darbību 21. pantā noteikts, ka ikvienam Savienības pilsonim ir tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs, ievērojot Līgumos noteiktos ierobežojumus un nosacījumus, kā arī to īstenošanai paredzētos pasākumus.

Attiecīgie ierobežojumi un nosacījumi ir izklāstīti Direktīvā 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā¹. Direktīvu 2004/38/EK piemēro ES pilsoņiem, kas pārceļas uz dzīvi vai uzturas dalībvalstī, kurai tie nav valstiski piederīgi, un viņu ģimenes locekļiem, kuri tos pavada vai pārceļas kopā ar tiem (direktīvas 3. panta 1. punkts). ES pilsoņu ģimenes locekļiem ir tiesības ieceļot (direktīvas 5. panta 1. punkts) un, ievērojot direktīvas 7. panta 1. punkta d) apakšpunkta nosacījumus, uzturēties attiecīgajā dalībvalstī. Tomēr saskaņā ar direktīvas 5. panta 2. punktu dalībvalstis ģimenes locekļiem, kas nav ES pilsoņi, var pieprasīt ieceļošanas vīzu.

Eiropas Savienības Tiesa² atzinusi, ka šādiem ģimenes locekļiem ir ne vien tiesības ieceļot dalībvalsts teritorijā, bet arī saņemt šim nolūkam paredzētu ieceļošanas vīzu. Dalībvalstīm ir jāpiešķir šādām personām visi atvieglojumi, lai tās iegūtu vajadzīgās vīzas, kuras jāizsniedz bez maksas, pēc iespējas drīzāk un izmantojot paātrinātu procedūru.

Tā kā šī tiesība izriet vienīgi no ģimenes saitēm, dalībvalsts iestādes var pieprasīt ģimenes locekļiem uzrādīt šādus dokumentus:

- identitātes pierādījumu —, piemēram, viņu pasi, kas ļauj dalībvalstu iestādēm pārliicināties, kuras personas pieteikumu tās izskata;
- ģimenes saišu pierādījumu —, piemēram, derīgu laulības apliecību, kas ļauj dalībvalstu iestādēm pārliicināties, ka pieteikuma iesniedzējs ir ES pilsoņa ģimenes loceklis, kā arī
- pierādījumu tam, ka ES pilsonis pašlaik īsteno tiesības uz brīvu pārvietošanos uzņēmējā dalībvalstī vai īsteno šīs tiesības laikā, kas viņa vai viņas ģimenes locekļi ieradīsies uzņēmējā dalībvalstī, kas ļauj dalībvalstu iestādēm pārliicināties, ka pieteikuma iesniedzējs uzturēsies uzņēmējā dalībvalstī kopā ar ES pilsoni.

Pierādīšanas pienākums saistībā ar vīzas pieteikumu atbilstoši minētajai direktīvai ir pieteikuma iesniedzējam — viņam jāpierāda, ka uz viņu attiecas ar direktīvu piešķirtās tiesības.

Tomēr tiesības iegūt ieceļošanas vīzu nav absolūtas, jo ES tiesību akti ļauj dalībvalstīm aizliegt ES pilsoņa ģimenes locekļiem ieceļot teritorijā, kur viņi pakļauj riskam sabiedriskās

---

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstu teritorijā (OV L 158, 30.4.2004., 77. lpp).

² Cita starpā sk. Tiesas 2006. gada 31. janvāra spriedumu lietā C-503/03 Komisija pret Spāniju (Krājums 2006., I-1097. lpp.).

kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības prasības Direktīvas 2004/38/EK VI nodaļas izpratnē, vai ļaunprātīgas izmantošanas vai krāpšanas gadījumā.

2009. gada 13. jūlija Regulā (EK) Nr. 810/2009, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss), noteikti vispārīgie noteikumi par nosacījumiem un procedūrām īstermiņa vīzu izsniegšanai. Ir pieņemta rokasgrāmata par vīzu pieteikumu apstrādi un grozījumiem izsniegtajās vīzās, kura paredz saskaņotas vadlīnijas attiecībā uz minētās regulas īstenošanu.

Šīs vīzu rokasgrāmatas III daļā ir iekļauta sadaļa par to, kā apstrādāt vīzu pieteikumus no pieteikuma iesniedzējiem, uz kuriem attiecas Direktīva 2004/38/EK. Tas balstīts uz principu, ka Direktīva 2004/38/EK uzskatāma par *lex specialis* attiecībā pret Vīzu kodeksu, kas nozīmē, ka Vīzu kodekss ir pilnībā piemērojams gadījumā, kad direktīva nesniedz skaidrus noteikumus. Rokasgrāmatas III daļā aprakstīti vīzu atvieglojumi, kurus dalībvalstīm jāpiešķir ES pilsoņu ģimenes locekļiem, kas ir trešo valstu valstspiederīgie.

Rokasgrāmata nav juridiski saistoša, bet tā nosaka kritēriju, kuru izmantojot Komisija pārbauda, vai pienācīgi ievēroti ar konkrēto direktīvu paredzētie atvieglojumi.

Rokasgrāmatas III daļas 3.8. punktā attiecībā uz atteikumu izsniegt vīzu paredzēts, ka ģimenes loceklim var atteikt izsniegt vīzu vienīgi šādu iemeslu dēļ:

- vīzas pieteikuma iesniedzējs nav pierādījis, ka uz viņu saistībā ar vīzas pieteikumu attiecas minēta direktīva un ka ir pievienojis pamatojošus dokumentus saskaņā ar 3.6. punktu;
- dalībvalstu iestādes pierāda, ka vīzas pieprasītājs rada patiesus, attiecīgajā brīdī esošus un pietiekami nopietnus draudus, sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu dēļ vai
- dalībvalstu iestādes pierāda, ka notikusi ļaunprātīga izmantošana vai krāpšana.

Dīvos pēdējos no uzskaitītajiem gadījumiem valsts pārvaldes iestādēm ir noteikts pierādīšanas pienākums, kā arī jāuzņemas ar iespējamam izmeklēšanas darbībām saistītās izmaksas un tam jāspēj sniegt pierādījumus, kas apstiprina prasību par to, ka vīzas pieteikuma iesniedzējam (*kurš savukārt iesniedzos pierādījumus, kas apstiprina, ka viņš/viņa atbilst direktīvā noteiktajiem kritērijiem*) nevajadzētu izsniegt ieceļošanas vīzu sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu vai arī ļaunprātīgas izmantošanas vai krāpšanas dēļ.

Iestādēm jāspēj savākt pierādījumus, vienlaicīgi respektējot visas Direktīvā 2004/38/EK paredzētās garantijas, kuras pareizi un pilnībā jātransponē dalībvalstu tiesību aktos. Lēmumam atteikt vīzas izsniegšanu sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu vai arī ļaunprātīgas izmantošanas vai krāpšanas dēļ jāatbilst proporcionalitātes principam un jāpamatojas tikai uz attiecīgā indivīda personisko darbību, kam jārada faktiski, attiecīgajā brīdī esoši un pietiekami nopietni draudi, kas skar vienu no sabiedrības pamatinteresēm. Par šādu lēmumu, norādot pamatojumu, (*piemēram, uzskaitot visus juridiskos aspektus un konkrēto faktisko apstākļu aspektus, kas ņemti vērā, izdarot secinājumu, ka laulība ir noslēgta aprēķina dēļ vai ka iesniegta dzimšanas apliecība ir*

viltojums) ir jāpaziņo rakstveidā, un tajā jāprecizē, kur un kādā termiņā to var pārsūdzēt, lai attiecīgā persona var veikt efektīvus pasākumus savas aizstāvības nodrošināšanai.

Turklāt saistībā ar paziņojumu par atteikumu un tā motīviem rokasgrāmatas III daļas 3.9. punktā precizēts, ka iepriekš minētās direktīvas 30. pants paredz, ka ģimenes locekļiem par atteikumu izsniegt vīzu jāpaziņo rakstveidā. Atteikumam izsniegt vīzu ES pilsoņa ģimenes loceklim vienmēr jābūt pilnība pamatotam un tajā jānorāda īpašie no faktiem izrietošie un juridiskie iemesli, uz kuriem pamatojoties pieņemts negatīvais lēmums, tā lai attiecīgā persona var veikt efektīvus pasākumus savas aizstāvības nodrošināšanai.

Secinājums

Papildus tam, ka laikā, kad tika iesniegts lūgumraksts, galīgais lēmums par vīzas pieteikumu vēl nebija pieņemts, apstākļi, uz kuriem atsaucas lūgumraksta iesniedzējs, neļauj izdarīt secinājumu, ka ir pārkāpti iepriekš izklāstītie ES tiesību aktu noteikumi.

Turklāt iepriekš norādītie Direktīvas 2004/38/EK noteikumi ir pareizi transponēti Vācijas tiesību aktos, kuri galvenokārt ir saistoši dalībvalsts tiesām, pārbaudot iespējamo atteikumu piešķirt ieceļošanas vīzu.

Komisija cer, ka šī informācija palīdzēs precizēt tiesisko regulējumu.